

samme Maade, som da denne Sag for et Aar siden var til Behandling her i Tinget, kan jeg paa mit Partis Vegne tilsige Støtte til Fremme af Lovforslagets Hovedformaal. Endvidere hilser vi med Tilfredshed den Bestemmelse i Lovforslaget, hvorefter der kan ydes Statshusmandsbrugere Tillægslaan til Afløsning af Arvefæsteafgifterne. Det var et Spørgsmaal, som var fremme under Behandlingen af Lovforslaget om Afløsning af Grundbyrder, og vi hilser med Tilfredshed, at den højtærede Landbrugsminister har taget Hensyn til de Ønsker, der ved den Lejlighed blev fremsat fra mit Partis Side.

Hvad i øvrigt den nugældende Husmandslovgivning angaar, har tidligere Taler haft Lejlighed til at bemærke, at denne snart sagt er ved at gaa i Staa. De høje Priser paa Jord og fremfor alt de høje Priser paa Besætning for ikke at tale om de høje Priser paa Byggematerialer har praktisk talt medført, at Udviklingen har maattet standse, fordi det er ganske umuligt indenfor den nugældende Lovs Rammer at rejse et Husmandsbrug for den Pengesum, som kan ydes den enkelte til at oprette et saadant Brug for. Jeg tror derfor, at Lovens Betydning i kommende Aar særlig vil komme til at ligge paa de to Felter, der argaar Tillægslaan til tidligere oprettede Brug og Ydelse af Laan, naar Lejhuse overgaar til Selveje. Paa disse to Omraader vil der sikkert være Lejlighed til ogsaa i kommende Aar at lade denne Lov komme til Anvendelse.

Under Behandlingen af denne Sag i det andet høje Ting oplyste den højtærede Landbrugsminister, at der fra 1898 indtil den 31. Marts 1918 er oprettet ca. 9 000 nye Brug efter denne Lovs Bestemmelser. Det er jo ikke noget lille Tal. Det kan sikkert siges, at Lovens Formaal for saa vidt er sket Fyldest, som, de allerfleste af disse Hjem i Virkeligheden er gode Husmandsbrug, selvstændige Brug, hvorpaa en Familie kan klare sig, uden at man behøver at tage Arbejde udenfor Driftens Omraade. Men der knytter sig desværre den Skavank til disse Husmandsbrug, at det kun er den første Ejer, som tager den Fordel, der er givet gennem Adgang til Oprettelse af disse Brug. Vi har under Krigen set Eksempler paa, at en Mængde af disse er overgaaet i en anden Ejers Haand og det til meget høje Priser, man har endogsaa set Eksempler paa, at der er bortsolgt Statshusmandsbrug til Priser, der naar op imod 24 000—25 000 Kr. Dette er selv-

følgelig en god Forretning for den, der sidder inde med et saadant Brug, men man maa huske paa, at der er den Ulempe, at det, der var Lovforslagets Hovedformaal i sin Tid, nemlig at rejse en Række af Brug, hvortil der skulde være let Adgang for ubemidlede Landarbejdere, er stærkt fraveget i det Øjeblik, man kommer op paa disse høje Priser. Jeg kan vel godt sige, at Vejen til, at saadanne Brug kan komme paa de Hænder, som Lovforslagets Bestemmelser oprindeligt tog Sigte paa, er fuldstændig spærret. Jeg kan derfor fuldstændig slutte mig til de Tanker, der har været fremme om Nødvendigheden af at gaa over til en ny Brugsform. Det er nødvendigt, at vi naar dertil, at der bliver sat en Bom for Spekulationen i disse Brug, for det kan ikke være Statens Formaal at komme ganske enkelte Samtundsborgere til Hjælp. Det, man skulde naa, var at faa oprettet en Brugsform, hvorefter det blev muligt ikke for den enkelte, men for de store brede Lag at komme i Besiddelse af Jord og Hjem, ogsaa ud fra den Betragtning, at det er langt sundere og bedre at give Adgang til Erhverv end at yde Understøttelse. Jeg tror, at disse Tanker vil trænge sig mere og mere i Forgrunden, fordi det er Nødvendighedens haarde Lov, der byder at tage disse Spørgsmaal op til nøje Drøftelse og Afgørelse. Den gamle Brugsform, der er fastsat gennem den nugældende Husmandslov, har i sin Tid været god, men den Tid, vi nu lever i, kræver mere og mere, at man enten gennem denne Lov eller gennem Fremsættelse af andre Forslag, som tager Sigte paa dette Forhold, ogsaa fra de Partiers Side, som i sin Tid har været med til at føre den nugældende Husmandslov igennem, tager Hensyn til Tidens Krav, saaledes at de kan føres ud i Livet paa en Maade, hvorved det vil være muligt, at de store brede Lag kan faa Adgang til Jord og Hjem.

Med disse Ord skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Fremme.

Landbrugsministeren (Kr. Pedersen): Jeg kan kun takke for den Tilslutning, Lovforslaget har faaet, og jeg finder ikke Anledning til at komme ind paa at drøfte store Problemer ved denne Sags Behandling. Det lader til, at vi fra alle Sider er enige om, at de Summer, som man i sin Tid vedtog til dette Formaal, er alt for store, og at de stadig bliver mere og mere for store, endskønt man forhøjer de